

POWIATOWY URZĄD PRACY
W GRÓJCU

**DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI OSÓB BĘDĄCYCH
W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
W POWIECIE GRÓJECKIM**

Grójec, 2015

I. INFORMACJA O POWIECIE

Powiat grójecki położony jest w południowej części województwa mazowieckiego. Jego zachodnia granica stanowi jednocześnie granicę z województwem łódzkim.

Na północy powiat grójecki graniczy z powiatami: żyrardowskim, grodziskim i piaseczyńskim, na wschodzie z powiatami: otwockim, garwolińskim i kozienieckim, na południu z powiatami: białobrzeskim i przysuskim. Na zachodzie sąsiaduje z powiatami: opoczyńskim, tomaszowskim i rawskim należącymi do województwa łódzkiego.

Powiat tworzy dziesięć gmin:

- Gmina miejsko – wiejska Grójec, o powierzchni 12 064 ha,
- Gmina miejsko-wiejska Warka, o powierzchni 20 117 ha,
- Gmina wiejsko-miejska Nowe Miasto nad Pilicą, o powierzchni 15 847 ha,
- Gmina wiejsko-miejska Mogielnica, o powierzchni 14 156 ha
- Gmina wiejska Belsk Duży, o powierzchni 10 784 ha,
- Gmina wiejska Błędów, o powierzchni 13 523 ha,
- Gmina wiejska Chynów, o powierzchni 13 707 ha,
- Gmina wiejska Goszczyn, o powierzchni 5 699 ha,
- Gmina wiejska Jasieniec, o powierzchni 10 783 ha,
- Gmina wiejska Pniewy, o powierzchni 10 205 ha,

Powiat Grójecki leży w centralnej części Polski w województwie mazowieckim. Położenie w granicach zamożnego województwa mazowieckiego, na granicy sfery oddziaływania metropolii warszawskiej skutkuje między innymi tym, że odniesienie danych lokalnych do średnich wojewódzkich nie zawsze jest dla powiatu grójeckiego miarodajne. Składają się na to dwie przyczyny:

1. po pierwsze: dane dla województwa mazowieckiego dotyczące wielu dziedzin są wypaczone przez udział w nich danych metropolii stołecznej, które to dane odbiegają bardzo znacząco od wskaźników dotyczących terenu, a średnia nie obrazuje dobrze sytuacji ani w Warszawie, ani w poza-metropolitalnej części województwa;
2. po drugie: choć powiat grójecki leży w stosunkowo zamożnym województwie mazowieckim, to znajduje się w strefie oddziaływania najbiedniejszego subregionu tego

województwa: subregionu radomskiego. A więc porównywanie sytuacji powiatu grójeckiego ze wskaźnikami wojewódzkimi może być podwójnie mylące.

Położenie powiatu grójeckiego pomiędzy subregionem radomskim a województwem łódzkim, jest dla powiatu grójeckiego dość ważne. W tym kontekście warto zauważyć, że zarówno Radom, jak i Łódź to ośrodki przemysłowe, które w ostatnich latach przeżyły zapaść rozwojową i są w tej chwili raczej ośrodkami promieniowania problemów, niż szans. Jeżeli chodzi o Radom – jego sytuacja promieniuje na powiat grójecki tylko w ograniczonym stopniu.

Powiat grójecki położony jest na pograniczu Wysoczyzny Rawskiej i Równiny Warszawskiej (Nizina Mazowiecka), 45 km na południe od Warszawy, taka odległość dzieli też stolicę powiatu od lotniska międzynarodowego w Warszawie-Okęcie. Obszar powiatu stanowią niziny z dużymi deniwelacjami terenu. Administracyjnie powiat określają dwie granice: naturalne: od wschodu – Wisła, od południa – Pilica.

Specyfika Powiatu Grójeckiego – czyli to, co na pierwszy rzut oka różni ten region od innych w kraju – to stosunkowo niskie bezrobocie i gospodarka oparta na sadownictwie oraz przetwórstwie. Pełny opis tego regionu uzupełnia niezwykle atrakcyjne położenie w dorzeczu Pilicy, Jeziorki i Mogielanki oraz tradycje historyczne Powiatu Grójeckiego.

W zakresie działalności gospodarczej należy podkreślić specyfikę powiatu grójeckiego, która wynika z tradycji sadownictwa na tym obszarze. Obecnie sady stanowią około 33% użytków rolnych na terenie powiatu. Areał sadów na terenie powiatu to 48% powierzchni sadów całego województwa i pod tym względem powiat przoduje w województwie. Średnia produkcja jabłek w ostatnich latach kształtowała się na poziomie 600-700 tys. ton, co stanowi około 30% produkcji krajowej.

Naturalne granice administracyjne ograniczają od wschodu rzeka Wisła, na południu rzeka Pilica (pozostałe granice powiatowe mają charakter wytyczeń administracyjnych).

Zasadniczą sieć wodną powiatu stanowią rzeka Pilica i Jeziorka wraz z dopływami.

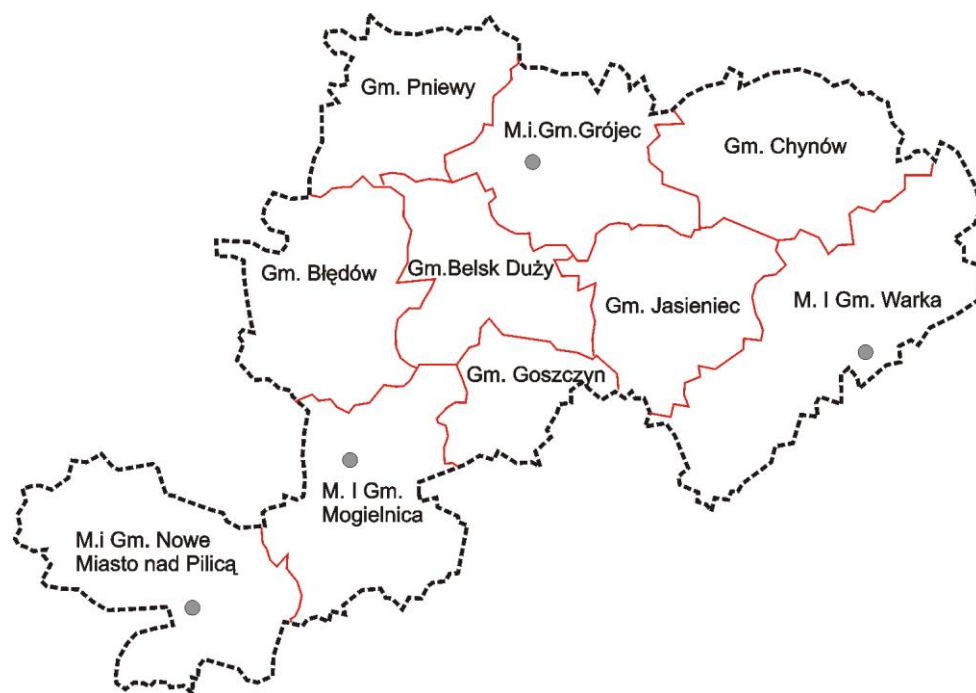
Powiat Grójecki:

- powierzchnia w km² - 1268,82
- w % w województwie mazowieckim – 3,6
  - w tym użytków rolnych – 42,1%
  - w tym lasów – 13,2%

- ludność w tysiącach – 97,03
- w % w województwie mazowieckim – 1,9
- gęstość zaludnienia na 1 km² (2012r.) – 76
- przyrost naturalny na 1000 ludności w 2009r. – 1,65
- pracujący w tysiącach – 33,6

Region grójecko – warecki lub bardziej powiat grójecki znany jest jako „zagłębnie sadownicze”. Wielowiekowe tradycje i dobre przygotowanie zawodowe sadowników sprawiają, że region grójecki należy zaliczyć do przodujących w Polsce w zakresie organizacji produkcji i technologii jak również jakości produkowanych owoców.

Terytorialny zasięg działalności PUP w Grójcu obejmuje 10 gmin:

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1: LICZBA LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM

Wyszczególnienie		W wieku				Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
		ogółem	Przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
2012	A	98.643	15.549	65.635	17.459	50,29
2013	B	98.719	15.554	65.165	18.000	51,57
Przyrost	B-A	-76	-5	470	-541	-1,28

Według danych GUS za 2013r. powiat zamieszkuje 98.719 osób, z czego 47.822 mężczyzn i 50.897 kobiet. W latach 2012-2013 można było zauważyć spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Z kolei liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrastała. Odnotowano również spadek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 2: WIELKOŚĆ PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W PODZIALE NA SEKTORY

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety
	2012	33.469
2013	33.663	15.743

Dokładna wielkość zatrudnienia w powiecie jest trudna do ustalenia. Szczegółowe dane statystyczne obejmują bowiem tylko pracujących wg faktycznego stałego miejsca pracy i nie obejmują pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, rolników indywidualnych oraz podmiotów

gospodarczych, w których liczb zatrudnionych nie przekracza 9 osób. Na przestrzeni analizowanego okresu zauważa się tendencję wzrostową.

Tabela 3: LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W POWIECIE GRÓJECKIM

Rok	Liczba podmiotów
2010	8535
2011	8232
2012	8407
2013	8590

Na terenie powiatu grójeckiego wg danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2013 funkcjonuje 8590 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru regon. W zakresie rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa działają 359 podmioty, w zakresie przemysłu i budownictwa 1557, a w zakresie usług 6674. Nowo zarejestrowanych jednostek wg danych GUS za 2013r. jest 683 podmiotów gospodarczych.

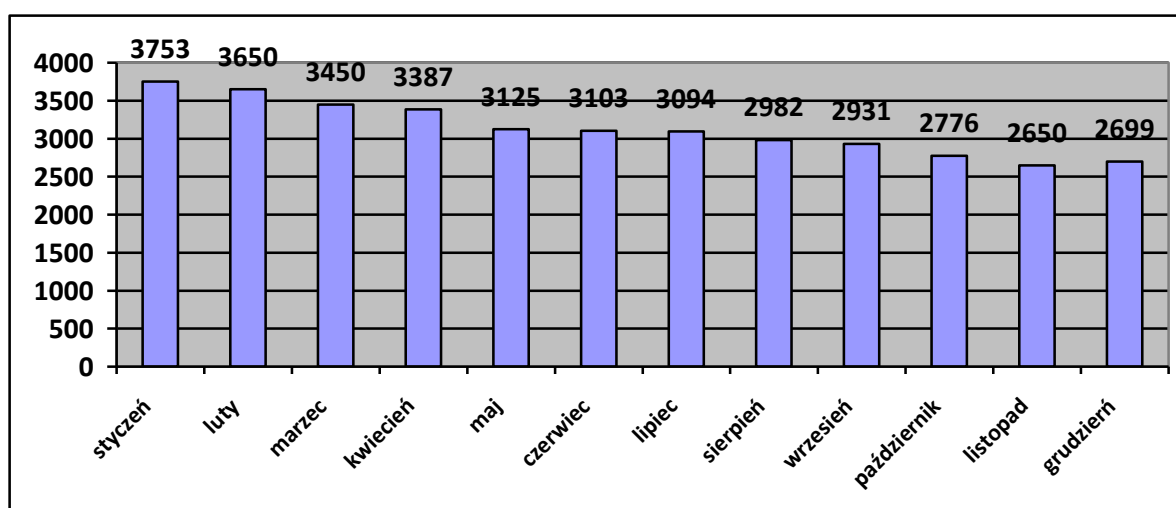
Największe zatrudnienie wykazują niżej wymienione firmy działające na terenie powiatu grójeckiego : Ferrero – Przedsiębiorstwo zagraniczne (wyroby czekoladowe) – Belsk Duży, FAURECIA – produkcja stelaży i przewodnic do siedzeń samochodowych – Grójec , BROWARY “WARKA” sp. z o.o. – Warka , Alpex – PHU (produkcja moszczu jabłkowego) – Łęczeszycy, POLFRUT – Spółdzielnia Ogrodniczo-Handlowa – Odrzywołek, CHABER Sp. z o.o. – produkcja pieczywa chrupkiego – Odrzywołek, AGROSIMEX – Hurtownia Środków Ochrony Roślin – Goliany, C.S.I. “JEDNOŚĆ” – produkcja wyrobów cukierniczych – Grójec, NATURE GIFT Ltd. Sp. z o.o. – produkcja wody mineralnej “Dar Natury”, PETER RENZ GmbH – części samochodowe – Grójec, PeKaeS sp. z o.o. – przewozy pasażerskie – Grójec P.P.H., “ŁUTA” – produkcja wyrobów z drewna – Turowice, ZAKŁAD PRZEMYSŁU CUKIERNICZEGO “IGA” – produkcja wyrobów cukierniczych – Mogielnica, “EMIG” sp. z o.o. – wytwórnia soków i napojów – Kozietuły Nowe, WYTWÓRNIA NAPOJÓW BEZALKOHOLOWYCH “ŹRÓDŁO PNIEWY” Sp. z o.o. (z udziałem koncerny Pepsi Cola) – produkcja napojów na bazie wód oligoceńskich),

Ponadto miejsca pracy na terenie Powiatu grójeckiego tworzą funkcjonujące i nadal powstające grupy producenckie: PROFISAD, HORTENA (rodzinna grupa producentów), Eco – Fruits, Activ, Euro Sad, Agropol, Frutella, NASZ SAD, Sweet Garden, Jabłuszko, Kolsad, Sun Sad, Pol – Sad, ELPA Fruit, Hit – Pol.

II. STRUKTURA BEZROBOCIA

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grójcu na koniec grudnia 2014r. wynosiła 2699 osób (w tym 1336 kobiet) i w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2013r. (3541 osoby) jest niższa o 842 osób. Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Grójec w poszczególnych miesiącach 2014r. obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1: Liczba bezrobotnych w podziale na miesiące

Struktura bezrobocia w powiecie grójeckim charakteryzuje się tendencją spadkową na przestrzeni całego roku. Wzrost liczby bezrobotnych zauważalny jest jedynie w grudniu 2014r.

Tabela 4: KSZTAŁTOWANIE SIĘ LICZBY BEZROBOTNYCH ORAZ WIELKOŚĆ STOPY BEZROBOCIA W OSTATNICH LATACH

Stan na koniec roku	Liczba bezrobotnych		Stopa bezrobocia %
	Ogółem	Kobiety	
2012	3754	1859	8,8
2013	3541	1774	8,2
2014	2699	1336	6,3

Od 2012r. zauważalny jest spadek liczby bezrobotnych a tym samym nieznaczny spadek stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia powiatu grójeckiego kształtuje się na poziomie niższym niż w województwie mazowieckim (10,2). Bezrobotne kobiety od kilku lat stanowią około 50,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela 5: OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Sytuacja osób	Stan na 31.12.2012r.		Stan na 31.12.2013r.		Stan na 31.12.2014r.	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Do 25 roku życia	882	502	897	510	591	323
Do 30 roku życia	1469	832	1396	792	976	537
Długotrwale bezrobotni	1730	851	1661	851	1289	638
Powyżej 50 roku życia	882	314	896	327	743	271
Bez kwalifikacji zawodowych	961	532	916	526	897	494
Bez doświadczenia zawodowego	1300	692	1255	675	905	470

Bez wykształcenia średniego	2111	828	1871	777	1484	606
Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	256	226	251	213	202	179
Po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	17	0	21	0	14	1
Niepelnosprawni	103	59	79	35	78	36

W końcu grudnia 2014r. bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to:

- bez wykształcenia średniego - 55% ogółu bezrobotnych,
- długotrwale bezrobotni – 47,8% ogółu bezrobotnych,
- bez doświadczenia zawodowego – 33,5% ogółu bezrobotnych,
- bez kwalifikacji zawodowych – 33,2% ogółu bezrobotnych,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia – 27,5% ogółu bezrobotnych,
- do 25 roku życia – 21,9% ogółu bezrobotnych,
- do 30 roku życia – 36,2% ogółu bezrobotnych,
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 9,9% ogółu bezrobotnych,
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 7,5% ogółu bezrobotnych,
- osoby niepełnosprawne – 2,9% ogółu bezrobotnych.

Liczby bezwzględne oraz udział procentowy bezrobotnych tych kategorii do **bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy** (2275 osób) przedstawia się następująco:

- bez wykształcenia średniego – 1484 osoby, tj. 65% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- długotrwale bezrobotni – 1289 osób tj. 56,7%ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- bez doświadczenia zawodowego – 905 tj. 39,8% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- bez kwalifikacji zawodowych – 897 osoby tj. 39,4% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia – 743 osób tj. 32,7% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- do 25 roku życia – 591 osoby tj. 26% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 268 osób tj. 11,8% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 202 osób tj. 8,9% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- osoby niepełnosprawne – 78 osób tj. 3,4% ogółu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Tabela 6: STRUKTURA BEZROBOTNYCH Z PODZIAŁEM NA WIEK W LATACH 2012-2014

Stan na koniec roku	Liczba bezrobotnych	Wiek w latach					
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	>60
2012	3754	882	1080	642	596	392	162
2013	3541	897	928	581	518	429	188
2014	2699	591	695	465	440	324	184

Liczby bezwzględne oraz udział procentowy bezrobotnych według wieku na koniec 2014r. przedstawia się następująco

- 18-24 lata – 591 osoby, tj. 21,9% ogółu bezrobotnych,
- 25-34 lata – 695 osób, tj. 25,8% ogółu bezrobotnych,
- 35-44 lata – 465 osoby, tj. 17,2% ogółu bezrobotnych,
- 45-54 lata – 440 osób, tj. 16,3% ogółu bezrobotnych,
- 55-59 lat – 324 osób, tj. 12,0% ogółu bezrobotnych,
- 60-64 lata – 184 osoby, tj. 6,8% ogółu bezrobotnych.

OSOBY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY - DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI

Tabela 7: STRUKTURA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH

Stan na	Ogółem liczba bezrobotnych	Kobiety	Bezrobotni długotrwale	Kobiety
Grudzień 2012	3754	1859	1730	851
Grudzień 2013	3541	1774	1661	851

Grudzień 2014	2699	1336	1289	638
----------------------	-------------	-------------	-------------	------------

Bezrobotni długotrwale na koniec grudnia 2014r. stanowili 47,8% ogółu zarejestrowanych. Udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych długotrwale w ostatnich latach kształtuje się na poziomie powyżej 50%. W 2014r. liczba mężczyzn długotrwale wynosiła 50,5% ogółu bezrobotnych długotrwale. (grudzień 2013r. – 48,8%, grudzień 2012r. – 50,8%)

Tabela 8: STRUKTURA BEZROBOCIA WG. WYKSZTAŁCENIA NA KONIEC 2014r.

Wykształcenie	Długotrwale bezrobotni	Kobiety
Wyższe	41	29
Policealne/średnie zawodowe	151	88
Średnie ogólnokształcące	78	50
Zasadnicze zawodowe	224	90
Gimnazjalne i poniżej	311	130

W roku 2014 41,5% bezrobotnych długotrwale nie posiadało wykształcenia średniego, z tego 58,9% to mężczyźni. Wśród osób długotrwale bezrobotnych 24,1% ma wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Mężczyźni w tej kategorii stanowią 64,6%. Osoby długotrwale bezrobotne z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowią 30,2% ogółu długotrwale bezrobotnych, a mężczyźni w tej kategorii stanowią 53,7%. Szanse na zatrudnienie osoby długotrwale bezrobotne mają znikome dlatego aktywizacja w pierwszej kolejności powinna dotyczyć również tej grupy bezrobotnych.

Tabela 9: NAPŁYW OSÓB DO EWIDENCJI OSÓB BEZROBOTNYCH W 2014 ROKU

Miesiąc	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w m – cu)	Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych (w m – cu)
<i>Styczeń</i>	501	188
<i>Luty</i>	354	138
<i>Marzec</i>	316	123
<i>Kwiecień</i>	301	109
<i>Maj</i>	315	102
<i>Czerwiec</i>	273	111
<i>Lipiec</i>	335	104
<i>Sierpień</i>	307	118
<i>Wrzesień</i>	448	133
<i>Październik</i>	374	127
<i>Listopad</i>	354	117
<i>Grudzień</i>	534	166
<i>ogółem</i>	4412	1536

W 2014 roku do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu napłynęło 4412 nowych bezrobotnych z czego 34,8 % stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.

Tabela 10: ODPLYW OSÓB Z EWIDENCJI OSÓB BEZROBOTNYCH W 2014 ROKU

Miesiąc	Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych (w m – cu)	Liczba wyrejestrowanych długotrwale bezrobotnych (w m – cu)
<i>Styczeń</i>	289	95
<i>Luty</i>	264	133
<i>Marzec</i>	516	197
<i>Kwiecień</i>	364	134
<i>Maj</i>	577	208
<i>Czerwiec</i>	295	115
<i>Lipiec</i>	344	118
<i>Sierpień</i>	419	154
<i>Wrzesień</i>	499	185
<i>Październik</i>	529	193
<i>Listopad</i>	418	148
<i>Grudzień</i>	485	172
<i>ogółem</i>	4999	1852

W 2014r. z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu wyrejestrowało się 4999 osób bezrobotnych, z tego 1852 to osoby długotrwale bezrobotne tj. 37,0% ogółu wyrejestrowanych.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych, którym ustalono profil pomocy największą liczbę stanowią osoby z III profilem pomocy – 677. Osób z II profilem pomocy na koniec 2014r zarejestrowanych było 649, a z I profilem pomocy 3 w kategorii długotrwale bezrobotnych.

Grupą, która wymaga szczególnego wsparcia są osoby długotrwale bezrobotne. Na koniec 2014r. stanowiły one 47,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych - 1289 osób, w tym 638 kobiet. Natomiast na koniec 2013r. osoby te stanowiły 46,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych tj. 1661 osób, w tym 851 kobiet.

Dla porównania w roku 2012 długotrwale bezrobotni stanowili 46,1% (1730 osób, w tym 851 kobiet) ogółu bezrobotnych.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby zarejestrowane powyżej 24 miesięcy – 24,2% (312 osób) oraz osoby bez stażu pracy, które stanowią 20% osób długotrwale bezrobotnych.

Wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy w końcu 2014r. stosunkowo liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym – 24,1% ogółu bezrobotnych. Wysoki udział w tej kategorii mają osoby młode, w wieku 18 – 34 lat, które stanowiły 11,6% (149 osoby) ogółu osób długotrwale bezrobotnych.

Jest to grupa szczególnie narażona na wykluczenie społeczne, trudniej tym osobom znaleźć pracę, ponieważ przerwa w pracy na ogół jest zbyt długa i pracodawcy niechętnie zatrudniają takie osoby. Ponadto osoby te straciły motywację i nisko oceniają swoje szanse na znalezienie zatrudnienia i powrót na rynek pracy.

OSOBY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY – OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA

Tabela 7: STRUKTURA BEZROBOTNYCH DO 30 ROKU ŻYCIA

Stan na	Ogółem liczba bezrobotnych	Kobiety	Osoby do 30 roku życia	Kobiety
Grudzień 2012	3754	1859	1469	832
Grudzień 2013	3541	1774	1396	792
Grudzień 2014	2699	1336	976	537

Bezrobotni do 30 roku życia na koniec grudnia 2014r. stanowili 36,2% ogółu zarejestrowanych. Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych do 30 roku życia w ostatnich latach kształtuje się na poziomie powyżej 50%. W 2014r. liczba kobiet do 30 roku życia wynosiła 55,0% ogółu bezrobotnych do 30 roku życia. (grudzień 2013r. – 56,7%, grudzień 2012r. – 56,6%).

Pozytywnym jest fakt, że w tej kategorii osób bezrobotnych największy odsetek osób posiada II profil pomocy 866 – 75,4% ogółu wśród tej kategorii. Na tle innych grup osób bezrobotnych jest to największy odsetek osób posiadających II profil pomocy.

Tabela 8: OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WŚRÓD ZAREJESTROWANYCH DO 30 ROKU ŻYCIA

Sytuacja osób	Stan na 31.12.2014r.
Ogółem	976
Kobiety	537
Do 25 roku życia	605
Zamieszkali na wsi	687
Z prawem do zasiłku	60
Długotrwale bezrobotni	358
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	128
Bez kwalifikacji zawodowych	404
Bez doświadczenia zawodowego	597
Bez wykształcenia średniego	318
Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	78

Po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	2
Niepelnosprawni	10

Jak widać powyżej najwięcej osób wśród osób do 30 roku życia stanowią osoby zamieszkałe na wsi – 70,4% ogółu zarejestrowanych do 30 roku życia oraz osoby bez doświadczenia zawodowego – 61,2% ogółu zarejestrowanych do 30 roku życia. Stosunkowo duży odsetek osób do 30 roku życia stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych (41,4%) a także długotrwale bezrobotni (36,7%). Przeważającą liczbę osób do 30 roku życia stanowią osoby do 25 roku życia – 605, co stanowi 62% osób do 30 roku życia oraz 22,4% ogółu bezrobotnych.

Dodatkowo niepokojącym jest fakt, że wśród osób do 30 roku życia aż 53,2% nie posiada stażu pracy, (519 osób), a 40,80% posiada staż pracy do 5 lat (398 osób).

Liczba osób bezrobotnych do 30 r.ż. wynosiła : w 2010r. - 1302 (39,1%), w 2011r. - 1317 (38,4%), w 2012r. – 1471 (39,2%), w 2013r. - 1395 (39,4%) oraz 2014r. - 976 (36,2%). Jak widać liczba zarejestrowanych bezrobotnych do 30 r. ż. utrzymuje się na podobnym poziomie . Martwić może fakt, że ok. 6,1 % bezrobotnych do 30 r.ż. posiada prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Analiza tej grupy osób pozwala stwierdzić, że potrzebna jest szybka aktywizacja poprzez objęcie kompleksowym wsparciem i zastosowanie odpowiednich instrumentów rynku pracy, aby nie generować większego bezrobocia.

OSOBY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY – OSOBY POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Tabela 9: STRUKTURA BEZROBOTNYCH W POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Stan na	Ogółem liczba bezrobotnych	Kobiety	Powyżej 50 roku życia	Kobiety
Grudzień 2012	3754	1859	882	314
Grudzień 2013	3541	1774	896	327
Grudzień 2014	2699	1336	743	271

Bezrobotni powyżej 50 roku życia na koniec grudnia 2014r. stanowili 27,5% ogółu zarejestrowanych. W ostatnich latach obserwuje się znaczny udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia. W 2014r. kształtuje się on na poziomie 63,5%. (grudzień 2013r. – 63,5%, grudzień 2012r. – 64,4%)

Tabela 10: DŁUGOTRAWALE BEZROBOTNI W WIEKU POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Stan na	Ogółem liczba długotrwale bezrobotnych	Ogólna liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Bezrobotni długotrwale powyżej 50 roku życia
Grudzień 2014	1289	743	473

Bezrobotni długotrwale powyżej 50 roku życia stanowią 37,0% ogółu długotrwale bezrobotnych oraz 63,7% ogółu bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Tabela 11: STRUKTURA BEZROBOCIA WG. WYKSZTAŁCENIA NA KONIEC 2014r.

Wykształcenie	Powyżej 50 roku życia	Kobiety
Wyższe	3	1
Policealne/średnie zawodowe	43	22
Średnie ogólnokształcące	8	6
Zasadnicze zawodowe	124	34

Gimnazjalne i poniżej	214	58
------------------------------	-----	----

W roku 2014 45,5% bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia nie posiadało wykształcenia średniego, z tego 52,1% to mężczyźni. Wśród osób powyżej 50 roku życia 28,8% ma wykształcenie gimnazjalne i poniżej. Mężczyźni w tej kategorii stanowią 72,9%. Osoby powyżej 50 roku życia z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowią 29,9% ogółu w tej kategorii wiekowej, a mężczyźni w tej kategorii stanowią 71,2%. Osoby te mają niskie szanse na zatrudnienie dlatego zdaniem urzędu pracy aktywizacja w pierwszej kolejności powinna dotyczyć w szczególności tej grupy bezrobotnych.

Tabela 12: NAPŁYW OSÓB DO EWIDENCJI OSÓB BEZROBOTNYCH W 2014 ROKU

Miesiąc	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (w m – cu)	Liczba zarejestrowanych osób powyżej 50 roku życia (w m – cu)
<i>Styczeń</i>	501	107
<i>Luty</i>	354	66
<i>Marzec</i>	316	62
<i>Kwiecień</i>	301	58
<i>Maj</i>	315	61
<i>Czerwiec</i>	273	53
<i>Lipiec</i>	335	67
<i>Sierpień</i>	307	51
<i>Wrzesień</i>	448	72

<i>Październik</i>	374	66
<i>Listopad</i>	354	58
<i>Grudzień</i>	534	98
<i>ogółem</i>	4412	819

W 2014 roku do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu napłynęło 4412 nowych bezrobotnych z czego 18,6 % stanowiły osoby powyżej 50 roku życia. Należy tu podkreślić, że zarówno napływ jak i odpływ osób w wieku powyżej 50 roku życia jest stosunkowo wysoki do wielkości populacji bezrobotnych w tej kategorii.

Tabela 13: ODPLYW OSÓB Z EWIDENCJI OSÓB BEZROBOTNYCH W 2014 ROKU

Miesiąc	Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych (w m – cu)	Liczba wyrejestrowanych osób powyżej 50 roku życia (w m – cu)
<i>Styczeń</i>	289	42
<i>Luty</i>	264	56
<i>Marzec</i>	516	117
<i>Kwiecień</i>	364	79
<i>Maj</i>	577	111
<i>Czerwiec</i>	295	58
<i>Lipiec</i>	344	60
<i>Sierpień</i>	419	78
<i>Wrzesień</i>	499	105
<i>Październik</i>	529	107

<i>Listopad</i>	418	61
<i>Grudzień</i>	485	77
<i>ogółem</i>	4999	951

W 2014r. z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu wyrejestrowało się 4999 osób bezrobotnych, z tego 951 to osoby powyżej 50 roku życia tj. 19,0% ogółu wyrejestrowanych.

Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia według ustalonego profilu pomocy przedstawiona została w tabeli 12.

Tabela 14: BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WG PROFILI POMOCY

Stan na	Profil I	Profil II	Profil III
Grudzień 2014	1	507	491

Jak widać powyżej największy odsetek wśród osób powyżej 50 roku życia stanowią osoby z ustalonym II profilem pomocy, ale niepojętym jest fakt, że w III profilu pomocy znajduje się podobna liczba osób bezrobotnych, w tej kategorii wiekowej. Dodatkowo nadmienić należy, że większość osób z tej kategorii wiekowej posiada również status osób długotrwale bezrobotnych (profil I – 1 osoba, II profil – 186 osób, III profil - 305 osób).

Liczba osób po 50 r. ż. wynosiła : w 2012r. – 882 (23,5%) w 2013 r.- 896 (25,3%), w 2014r. 743 (27,5%). Jak widać liczba zarejestrowanych bezrobotnych po 50 r. ż. utrzymuje się na podobnym poziomie. Analiza tej grupy osób pozwala stwierdzić, że potrzebna jest szybka aktywizacja poprzez objęcie kompleksowym wsparciem i zastosowanie odpowiednich instrumentów rynku pracy, aby nie generować większego bezrobocia . Ponadto podkreślić należy , że w tej populacji dominują mężczyźni (63,5%).

Mimo podejmowanych działań wspierających zatrudnienie liczba bezrobotnych po 50 r.ż. wciąż wzrasta (z wyjątkiem roku 2014, gdzie liczba tych osób spadła). Spowodowane jest to ciągłym kryzysem, odbijającym się także w sferze rynku pracy. Ponadto na 10 gmin wchodzących w skład powiatu grójeckiego 6 to gminy wiejskie, gdzie poziom zurbanizowania jest niski. Z danych statystycznych PUP Grójec za 2014r. wynika, iż mieszkańcy terenów wiejskich stanowili 59,8% ogółu bezrobotnych (1613

osób.). Kobiety zamieszkałe na terenach wiejskich stanowiły 48,9% zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie (789 kobiet). Statystyki nie wskazują na dużą dysproporcję między liczbą zarejestrowanych kobiet i mężczyzn, lecz to sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy jest trudniejsza. Spowodowane jest to niechęcią pracodawców przekonanych o tym, że kobiety są mniej dyspozycyjne i poświęcają więcej czasu na sprawy prywatne, opiekę nad dzieckiem bądź osobą zależną. Dodatkowo brak jest mechanizmów, które umożliwiłyby wdrożenie prawnych instrumentów wspierających działania z zakresu elastycznych form zatrudnienia, co nie ułatwia kobietom godzenia pracy zawodowej z opieką nad dzieckiem i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Kobiety częściej niż mężczyźni decydują się na niskopłatną pracę, głównie na czas próbny, określony czy umowę – zlecenie gdzie jest normowany czas pracy. Mężczyźni na lokalnym rynku pracy lepiej radzą sobie z problemem braku zatrudnienia pracując sezonowo na czarno w tzw. szarej strefie ograniczając jednak w małym stopniu rozmiary bezrobocia. Powoduje to, że bezrobotni mężczyźni nie odpływają z bazy bezrobotnych powodując nierzetelny obraz faktycznego stanu bezrobocia wśród mężczyzn. Uwzględniając działania dotyczące wsparcia na rzecz mężczyzn obserwujemy, że w większości są oni zainteresowani podejmowaniem działalności gospodarczej, co najczęściej jest zalegalizowaniem wykonywanej pracy.

Powyższa analiza rynku pracy wskazuje na to, że osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy to najczęściej osoby długotrwale bezrobotne, o niskich kwalifikacjach (około 38%) i bez wykształcenia (64%). Sytuacja długotrwale bezrobotnych jest szczególnie trudna, długotrwale pozostawanie bez pracy spowodowało, że wypadły one z rynku pracy. Oni i ich rodziny nie mają środków do życia, najczęściej są zadłużeni, nie mogą liczyć na żadną pomoc, i w szczególności grozi im wykluczenie społeczne. Kobiety częściej niż mężczyźni decydują się na niskopłatną pracę, głównie na czas próbny, określony czy umowę – zlecenie gdzie jest normowany czas pracy. Mężczyźni na lokalnym rynku pracy lepiej radzą sobie z problemem braku zatrudnienia pracując sezonowo na czarno w tzw. szarej strefie ograniczając jednak w małym stopniu rozmiary bezrobocia. Powoduje to, że bezrobotni mężczyźni nie odpływają z bazy bezrobotnych powodując nierzetelny obraz faktycznego stanu bezrobocia wśród mężczyzn. Uwzględniając działania dotyczące wsparcia na rzecz mężczyzn obserwujemy, że w większości są oni zainteresowani podejmowaniem działalności gospodarczej, co najczęściej jest zalegalizowaniem wykonywanej pracy. Reasumując problemami lokalnego rynku pracy są w szczególności: niski poziom wykształcenia bezrobotnych, brak doświadczenia i kwalifikacji zawodowych, niska aktywność zawodowa bezrobotnych oraz niedostateczna liczba niesubsydiowanych wolnych miejsc pracy szczególnie dla kobiet.

Na podstawie badań ankietowych, wywiadów pośredników pracy i doradców zawodowych z bezrobotnymi, współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, przedstawicielami samorządów, placówek

oświatowych zidentyfikowano następujące czynniki utrudniające podjęcie zatrudnienia, samozatrudnienia lub tworzenia nowych miejsc pracy:

- bariery psychospołeczne: niezaradność życiowa, marginalizacja społeczna, mała aktywność w poszukiwaniu pracy, niskie poczucie własnej wartości
- często niskie kwalifikacje i poziom wykształcenia
- brak motywacji finansowych, przyzwyczajenie do pomocy państwa
- trudności finansowe, brak zdolności kredytowej, brak kapitału umożliwiającego np. rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej
- obawy ze strony pracodawców przed zatrudnianiem osób należących do tej grupy, gdyż postrzegane są one jako osoby niesystematyczne, bez zaangażowania, bez inicjatywy, nadużywające alkoholu, nieodpowiedzialne itp.

Biorąc powyższe pod uwagę koniecznym jest podejmowanie działań ułatwiających osobom długotrwale bezrobotnym funkcjonowanie na rynku pracy przełamanie panujących stereotypów wśród pracodawców poprzez niwelowanie barier ograniczających powrót na rynek pracy. Dla aktywizacji tej grupy należy zastosować kompleksowe działania wspierające w postaci usług i instrumentów rynku pracy.

Formy wsparcia planowane do rozwiązania problemu zawodowego grupy docelowej to:

- kontakt z pośrednikiem pracy lub doradcą zawodowym pełniącym funkcję doradcy klienta umożliwi osobie długotrwale bezrobotnej uzyskanie wiedzy jak poruszać się po na rynku pracy, gdzie szukać pracy, jak szukać pracy, jak i gdzie podnieść swoje kwalifikacje, jak przygotować dokumenty aplikacyjne, jak rozmawiać z pracodawcą, z jakich form wsparcia może skorzystać w urzędzie pracy. Ponadto objęcie wsparciem przez pośrednika i doradcę spowoduje, że długotrwale bezrobotny będzie czuł się lepiej na rynku pracy, uwierzy we własne siły, zwiększy się jego poziom samooceny, poczucie własnej wartości, motywacji do poszukiwania pracy, odpowiedzialności. Dla każdego z bezrobotnych przed przystąpieniem do programu zostanie ustalony profil pomocy na podstawie, którego opracowany zostanie IPD.

- staże - Staże szczególne znaczenie mają dla osób posiadających wiedzę i umiejętności, ale nie posiadających doświadczenia praktycznego, którego brak bardzo często powoduje niechęć do zatrudnienia. Ma to więc znaczenie dla osób przekwalifikowanych z powodu potrzeby dostosowania ich umiejętności do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wśród tych osób najczęściej są osoby starsze, które uzyskały wiedzę na kursach, szkoleniach, ale nie mają praktyki w stosowaniu tej wiedzy. Staż zostanie zorganizowany dla osób bezrobotnych, którzy utracili praktyczne umiejętności wykonywania pracy. Staż umożliwi tym osobom uzyskanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy na określonym stanowisku, umiejętności pracy w zespole przez wykonywanie zadań, nabycie doświadczenia zawodowego, poruszania się w obrębie nowych technologii komunikacyjno –

informacyjnych oraz możliwość pobierania stypendium stażowego. Firmom pozwolą zyskać pracowników bez konieczności nawiązywania z nimi stosunków pracy i ponoszenia kosztów związanych z wynagrodzeniami. Z drugiej strony stanowią swoistego rodzaju test przydatności zawodowej stażysty, który może sprawić, że szef zapala chęcią zatrudnienia go na stałe.

- **szkolenia** – Zorganizowane szkolenia umożliwią bezrobotnym zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych, podniesienie posiadanych kwalifikacji lub ich uzupełnienie a tym samym zwiększą szanse bezrobotnych w znalezieniu zatrudnienia na rynku pracy lub podjęcia własnej działalności gospodarczej. Ponadto należy nadmienić, że oferowane szkolenia są adekwatne do zapotrzebowania występującego na lokalnym rynku pracy.

- **wyposażenie stanowiska pracy** – jest to forma wsparcia kosztowna, ale wysoce efektywna w stosunku do wydatkowanych środków. Ponadto daje szanse firmie na dynamiczny rozwój lub unowocześnienie technologii zakładu, wymusza też na przedsiębiorcy legalne zatrudnienie, a tym samym zapewnia pracownikowi uprawnienia do świadczeń pracowniczych i emerytalnych. Niejednokrotnie jest to forma wsparcia, która przyczynia się do wyjścia z tzw. szarej strefy. Utworzone stanowisko będzie szansą na zatrudnienie bezrobotnego przez okres co najmniej 24 m-cy. Utworzenie nowego stanowiska umożliwi firmie rozwój zgodnie z potrzebami rynku pracy.

- **jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej** - dadzą szanse na usamodzielnienie się i polepszenie bytu materialnego. Bardzo często rozpoczęcie działalności gospodarczej jest wyjściem szarej strefy. Ponadto powodują nie tylko zaktywizowanie jednej osoby bezrobotnej, ale także w niedalekiej przyszłości na tworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym rozwój gospodarczy. Biorąc pod uwagę znikome zainteresowanie samozatrudnieniem wśród bezrobotnych długotrwale jak również obawy przed małymi szansami powodzenia każda inicjatywa w zakresie podjęcia działalności gospodarczej nasuwa konieczność szybkiego reagowania i udzielania wsparcia. Istnieje pewność, że praca na własny rachunek będzie przynosiła satysfakcję i spełnienie zawodowe. Będzie wykonywana z dużym zaangażowaniem i dbałością o rozwój firmy a tym samym rozwój jej właściciela. Domeną lokalnego rynku pracy jest funkcjonowanie mikro i małych przedsiębiorstw, najczęściej w branży handlowej i usługowej, które w znacznym stopniu spełniają i zaspakajają oczekiwania mieszkańców;